

Huumesodan arviointi, Eurooppa ja käyttäjät

Viime aikoina on Suomessa ja muualla maailmassa herätetty henkiin vanhaa reefer madness -hysteriaa. Kampanjoinnilla kannabiksen ja psykoosien yhteydestä ei ole mitään uutta tieteellistä pohjaa. Taustalla ovat poliittiset tavoitteet valmistauduttaessa YK:n huumesodan uudelleenarviointiin vuonna 2008. Kannabiksen asema tulee olemaan keskeinen puheenaihe. On valitettavaa, että Suomen korkein huumeviranomaiskin on lähtenyt huumehaukkojen kelkkaan hänen hehkuttaessaan perusteettomia huhuja kannabiksen ja psykoosien yhteyksistä samalla kun hän sivuuttaa täysin Suomeenkin levinneen liivijengi-ilmion, joiden pussiin hän käytännössä pelaa

Keväällä 2009 kaikkien valtioiden poliittiset edustajat kokoontuvat Wieniin päättämään kansainvälisen huumevalvontajärjestelmän jatkamisesta tulevaisuudessa.

Kesäkuussa 1998 YK julkisti 10-vuotisen huumestrategiansa, jonka tarkoitus oli saada "mitattavia" tuloksia huumeiden vastaisessa taistelussa mukaan lukien "merkittävän vähennyksen" kannabiksen, kokapensaasien ja unikon viljelyssä vuoteen 2008 mennessä. Kymmenentenä päivänä maaliskuuta 2008 YK:n huumekomissio CND kokoontuu Wienissä julkistaakseen strategiansa tulokset. Tämä kokous aloittaa vuoden kestävänsä prosessin, joka koostuu laajasta keskustelukierroksesta huipentuen maaliskuussa 2009 CND:n 52:ssa kokouksessa.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana sota huumeita vastaan on epäonnistunut. Huumausaineiden käyttö aiheuttaa ongelmia, mutta huumausaineiden kieltäminen kokonaan on suoranaista katastrofi. Miljoonista ihmisistä on tehty rikollisia, miljardeja euroja käytetään sodassa huumeita vastaan, joka on tehotonta ja aiheuttaa ei-toivottuja vaikutuksia. Monet valtiot ovat estäneet yritykset vähentää huumausaineiden käytöstä aiheutuvia haittoja sekä niiden vastuullisen käytön kehittämisen.

Tällä hetkellä tämän tulevan tapaamisen lopputulos sekä siihen johtava prosessi on epäselvä. Monissa maissa epäröidään, miten luottaa rikosvalvontajärjestelmään ja "tarjonnan vähentämiseen tähtääviin ohjelmiin" huumeongelman ratkaisemisessa. Monissa maissa on alettu korostaa sellaisia politiikan muotoja ja ohjelmia, joissa keskitytään huumemarkkinoiden ja huumeiden käytön terveydellisiin ja sosiaalisiin seurauksiin.

Euroopan tilanne

Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus EMCDDA on juuri julkistanut vuosiraporttinsa 2007. Euroopassa ollaan yleisesti siirtymässä rikosseuraamusten määräämisen sijaan ehkäisyyn tai hoitoon suuntautuviin lähestymistapoihin pienten kannabismäärien hallussapitoja käyttörikosten osalta. Kannabis myös erotetaan usein muista laittomista aineista joko lainsäädännössä, syyttäjille laadituissa ohjeissa tai tuomioistuinkäytännössä.

Vuosiraportissaan EMCDDA ilmoittaa tukevansa vuoden 2008-2009 tarkasteluprosessia täydentämällä kansainvälisellä tasolla saatavilla olevia tietoja siten, että se tarjoaa yksityiskohtaisen arvion Euroopan tilanteesta.

Varovaisesti voidaan arvioida, että yli 70 miljoonaa eurooppalaista aikuista – toisin sanoen lähes joka neljäs (22 prosenttia) kaikista 15–64-vuotiaista – on käyttänyt kannabista ainakin kerran. Kansalliset luvut vaihtelevat kahdesta prosentista 37 prosenttiin siten, että luvut ovat alhaisimmat

Bulgariassa, Maltassa ja Romaniassa ja korkeimmat Tanskassa (36,5 %), Ranskassa (30,6 %), Yhdistyneessä kuningaskunnassa (29,8 %) ja Italiassa (29,3 %). Suuresta vaihteluvälistä huolimatta tietoja toimittaneiden 26 Euroopan maan joukosta 12 ilmoitti kannabista ainakin kerran käyttäneiden osuudeksi 10–25 prosenttia.

Ainakin kerran käyttäneitä: vähintään 70 miljoonaa tai viidesosa aikuisista Euroopassa. Viimeksi kuluneen vuoden aikana käyttäneitä: noin 23 miljoonaa aikuista tai kolmasosa ainakin kerran käyttäneistä. Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana käyttäneitä: yli 13 miljoonaa. Maiden välinen vaihtelu viimeksi kuluneen vuoden aikana käyttäneissä: 1,0–11,2 %.

Käyttäjää kuultava

Euroopan komissio julkisti kesäkuussa 2006 vihreän kirjan kansalaisyhteiskunnan roolista Euroopan unionin huume politiikassa, sellaisena kuin se määritellään huumausaineita koskevassa toimintasuunnitelmassa. Vihreän kirjan tavoitteena on selvittää, miten voitaisiin parhaiten järjestää jatkuva vuoropuhelu huumeongelman parissa toimivien kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa.

Kansalaisyhteiskunnan osallistuminen EU:n huume politiikkaan on lisäksi yksi päätavoitteista huume torjuntaa ja -tiedotusta koskevassa erityisohjelmassa vuosiksi 2007–2013, jota Euroopan komissio on ehdottanut osana perusoikeuksien ja oikeusasioiden yleisohjelmaa. Huumeohjelman yleisenä tavoitteena on tehdä Euroopasta vapaa, turvallinen ja oikeudenmukainen alue parantamalla tiedotusta huumeidenkäytön vaikutuksista sekä ehkäisemällä ja vähentämällä huumeidenkäyttöä, huumeriippuvuutta ja huumeista aiheutuvia haittoja.

YK:n prosessi pyörii täysin vailla yhdenkään sellaisen ihmisen läsnäoloa, joita tämä eniten koskettaa, eli käyttäjiä tai kasvattajia. YK:ssa katsotaan yleensäkin kansalaisten osallistumisen lähinnä laskevan keskustelun tasoa eikä edustavan asiantuntemusta.

Tämä prosessi tekee maailman kahdestasadasta miljoonasta huumeiden käyttäjästä rikollisia, mikä monissa maissa johtaa vakaviin ihmisoikeusrikkomuksiin lain täytäntöönpanon tai hoidon nimissä.

Huume kasvien kasvatuksen lopettamisyrietykset ovat aiheuttaneet ympäristötuhoa sekä yhteiskunnallisia ja taloudellisia ongelmia huumeita tuottaville maille. Samalla rikollisorganisaatioiden keräämät voitot kasvavat vuosi vuodelta.

Kansalaisyhteiskunta tulisi saada mukaan tämän politiikan muotoiluun ja arviointikausi 2008 - 2009 tarjoaa siihen merkittävän tilaisuuden. Myös Suomen huume politiikkaa suuntaavien virallisten tahojen tulisi ottaa kansalaiset mukaan prosessiin siten, että heitä kuunnellaan. Suomen kannabisyhdistys on kansalaisjärjestö, joka tuo esille kannabiksen käyttäjän näkökulmaa.

Huumausainepolitiikan tulisi olla julkisen terveydenhuollon asia, ei oikeuslaitoksen. ENCOD (European Coalition for Just and Effective Drug Policies) vaatii YK:ta julistamaan jokaiselle maailman kansalaiselle oikeuden kasvattaa ja pitää hallussa kasveja henkilökohtaiseen ja epäkaupalliseen käyttöön. YK:n tulisi sallia myös yksittäisten valtioiden mahdollisuuden harjoittaa huumausainepolitiikkaa, joka ei perustu huumausaineiden täydelliseen kieltämiseen. Suomen kannabisyhdistys ENCODin jäsenenä yhtyy tähän vaatimukseen.

Wien 2008 on mahdollisuus esittää tämä viesti YK:lle. Liity joukkoomme Wienissä.

Ohjelma

- **Perjantai 7. maaliskuuta:** Konferenssi ”Sota huumeita vastaan – pitkään jatkunut valhe?” analyysi syistä kieltolain taustalla
- **Lauantai 8. maaliskuuta:** Mielenosoitus “Cures not wars” YK:n rakennuksella
- **Sunnuntai 9 maaliskuuta:** Näyttely ja workshoppeja kiellettyjen kasvien hyötykäytöstä

<http://www.encod.org/info/WIEN-2008-KYMMENEN-VUODEN-JALKEEN.html>

Suomen kannabisyhdistyksen kevätkokous 25.11.2007